

“... ”

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Öğrenci Disiplin İşleri başlıklı 54. maddesinin a bendi "Yükseköğretim kurumları içinde veya dışında yükseköğretim öğrenciliği sıfatına, onur ve şerefine aykırı harekette bulunan, öğrenme ve öğretme hürriyetini, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükün, huzur ve çalışma düzenini bozan, boykot, işgal ve engelleme gibi eylemlere katılan, bunları teşvik ve tahrik eden, yükseköğretim mensuplarının şeref ve haysiyetine veya şahıslarına tecavüz eden veya saygı dışı davranışlarda bulunan ve anarşik veya ideolojik olaylara katılan veya bu olayları tahrik ve teşvik eden öğrencilere; eylem başka bir suçu oluştursa bile ayrıca uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar veya bir veya iki yarıyıl için kurumdan uzaklaştırma veya yükseköğretim kurumundan çıkarma cezaları verilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile Yüksek Öğretim Kurumlarında eğitim gören öğrencilere uygulanacak disiplin cezalarının hangilerinin olduğu belirlenmekle birlikte bu disiplin suçlarını oluşturan fiillerin neler olduğu, hangi fiil nedeni ile hangi disiplin suçunun verileceği hususları açık bir şekilde belirlenmemiştir. Bunun yerine aynı kanunun "Yönetmelikler" başlıklı 65. maddesinin (a) fıkrasının 9. bendinde “Öğretim elemanları, memur ve diğer personel ile öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususlar” düzenlemesine yer verilerek disiplin suçlarının ve bu suçlara ilişkin fiiller ile soruşturma sürecinin belirlenmesi çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmıştır.

Nitekim 18.08.2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ile ilgili düzenlemeler yapılmış, hangi eylemlerin hangi suçları gerektirdiği yönetmeliğin 4 ile 9. maddeleri arasında düzenlenmiş, görülmekte olan davada ise yönetmeliğin "Yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasını gerektiren disiplin suçları" başlıklı 9. maddesinin (c) bendindeki "6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna aykırı olarak ateşli silahlarla, mermilerini ve bıçaklarla saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletleri, patlayıcı maddeleri kullanmak" hükmü gereğince davacının yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında vurgulandığı üzere, Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuki güvenliği sağlayan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir. Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri belirliliktir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına imkân tanımaması gerekir. Belirlilik ilkesi hukuksal güvenlikle bağlantılı olup bireyin kanundan belirli bir kesinlik içinde hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmesini zorunlu kılmaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesinde, “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.” denilmektedir. Bu bağlamda türevsel nitelikteki düzenleyici işlemler bakımından kural olarak kanun koyucunun genel ifadelerle yürütme organını yetkilendirmesi yeterli olmakla birlikte Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda genel ifadelerle yürütme organına düzenleme yapma yetkisi verilmesi yasama

yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırılık oluşturabilmektedir. Bu nedenle Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması, vergi ve benzeri mali yükümlülüklerin konması ve memurların atanması, özlük hakları gibi münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda kanunun temel esasları, ilkeleri ve çerçeveyi belirlemiş olması gerekmektedir. (Anayasa Mahkemesinin 24.02.2022 tarih, 20021/2 Esas, 2022/20 sayılı kararı)

Yine Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında vurgulandığı üzere temel hak ve özgürlükleri sınırlamaya yönelik bir kanuni düzenlemenin şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kuralların keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir düzenlemeler niteliğinde olması gerekir. Esasen temel hak ve özgürlükleri sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, §§ 153, 154). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır.

Yukarıda anılan 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Öğrenci Disiplin İşleri başlıklı 54. maddesinin (a) bendi gereğince bir kısım eylemlerin disiplin cezasını gerektireceği ve bu disiplin cezalarının uyarma, kınama, çeşitli süreler için yükseköğretim kurumundan uzaklaştırma ve yükseköğretim kurumundan çıkarılma cezalarının verilebileceği düzenlemesine yer verilmiştir. Görüldüğü üzere yukarıda madde metninde sayılan eylemler son derece kısıtlı olduğu gibi, bu eylemlerle uygulanacak cezaların nasıl ilişkilendirileceği de madde metninde düzenlenmemiştir. Bu husustaki belirsizlik aynı kanunun 65 maddesinin 9. fıkrasında yer alan "Öğretim elemanları, memur ve diğer personel ile öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususlar" yönetmelikle belirlenir hükmüne dayanılarak çıkarılan "Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği" içeriğindeki disipline ilişkin 4 ile 9. maddeleri arasında düzenlemelerle giderilmiştir.

Bu itibarla Anayasaya aykırılık başvurusuna konu kurallar, yaptırım türlerini ve yaptırım konusu eylemleri belirlememek suretiyle ilgililerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun uygulanacağını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine yasal çerçevede imkân tanımamaktadır. Kuralda disiplin suç ve cezalarıyla ilgili genel ilkeler ortaya konulmadan, kanuni çerçeve çizilmeden ilgili hususların tamamının düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılmak suretiyle yürütmeye belirsiz, geniş bir düzenleme yetkisi tanınmıştır. İlgili kanunun 65. maddesinin (a) fıkrasının 9. Bendindeki atıf esas alınarak yönetmelikle getirilen hükümler ise özellikle yüksek öğretim kurumundan çıkarma cezasının uygulanacağı cezaların belirlenmesi bakımından Anayasa ile güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerden olan Anayasanın 42. maddesinde düzenlenen eğitim hakkına ilişkin neticesi itibari ile ciddi sonuçlar doğuran düzenlemeler getirmesi nedeni ile "Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz." ve "Öğrenim hakkının kapsamı kanunla düzenlenir" şeklindeki anayasal düzenlemelerin ihlali niteliğindedir.

Bu nedenle anılan kural belirlilik, yasama yetkisinin devredilmezliği ve temel hak ve özgürlüklerin kanunla düzenlenmesi ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle;

1- 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 54. maddesinin (a) bendi ile aynı kanunun 65. maddesinin (a) fıkrasının 9. bendindeki "ile öğrencilerin" ibaresinin 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2., 7. ve 42. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılması

Esas Sayısı : 2022/54
Karar Sayısı : 2022/99

nedeniyle, bu düzenlemenin belirtilen sebeplerle yahut 6216 sayılı Kanun'un 43/3. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek başka nedenlerle iptaline karar verilmesi talebiyle itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına,

2- Dava dosyasının ve karara dayanak görüşme tutanağının, onaylı bir örneği ile işbu kararın aslının Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine, Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar 5 ay süre ile davanın geri bırakılmasına, bu süre içerisinde Anayasa Mahkemesi'nce bir karar verilmemesi halinde, mevcut mevzuat hükümleri ile dosyadaki bilgi ve belgelere göre davanın görülmesine, kararın bir örneğinin taraflara tebliğine 22/02/2022 tarihinde oybirliği ile karar verildi.”